

สภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนในกลุ่ม
สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต

Instruction to Strengthen Analytical Thinking Skills for Students
in Learning Area of Occupations and Technology at Suankularb
Wittayalai Rangsit School

ธัญวรัตน์ เหมือนสร้อย* เมธิณี วงศ์วานิช รัมภากาภรณ์** พนิต เข้มทอง** และปานเทพ ลาภเกษร***

Thanwarat Muansoy Methinee Wongwanich Rumpagaporn Panit Khemthong and
Panthep Larpkesorn

*สาขาวิชาบริหารธุรกิจศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

*** สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.)

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต โดยมุ่งศึกษาระดับการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านครูผู้สอน 2) ด้านสื่อ/แหล่งเรียนรู้ 3) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และ 4) ด้านการวัดและประเมิน ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 22 คน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยด้วยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แล้วจึงนำเครื่องมือไปใช้เก็บข้อมูลกับประชากร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้คือค่าความถี่ และค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่าระดับการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนเพื่อการเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านครูผู้สอน 2) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ด้านสื่อ/แหล่งการเรียนรู้ และ 4) ด้านการวัดและประเมิน โดยมีการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และมากที่สุด ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรจะมีการศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต

คำสำคัญ: การเรียนการสอน ทักษะการคิดวิเคราะห์
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

Abstract

The purpose of this research was to study the status of instruction to strengthen analytical thinking skills for students in Learning Area of Occupations and Technology at Suankularb Wittayalai Rangsit School focused on the level of teachers' instruction the four aspects including 1) teachers 2) learning media resources 3) learning activities and 4) measurement and evaluation. The population of this study was 22 teachers of Learning Area of Occupations and Technology at Suankularb Wittayalai Rangsit School. Questionnaire was used as a research tool to collect data as well as content validity to check the quality of the research tool and correct the mistakes of the research tool. Data were analyzed by the computer software. Statistics used in this study were Frequency and Percentage. The results of this research found that the level of instruction of teachers to Strengthen Analytical Thinking Skills for Students in Learning Area of Occupations and Technology at Suankularb Wittayalai Rangsit School in four aspects including 1) teachers 2) media/learning resources 3) learning activities and 4) measurement and evaluation, generally were rated at high and highest level. Suggestion for the next research: there should be a

study about achievement in analytical thinking skills for students in Learning Area of Occupations and Technology at Suankubarb Wittayalai Rangsit School.

Keywords: Instruction, Analytical Thinking Skills, Learning Area of Occupations and Technology

บทนำ

จากสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 มีจุดมุ่งหมายและหลักการว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต (Ministry of Education, 2010) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ อีกทั้งได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนไว้ 5 ประการ คือ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (Ministry of Education, 2008) ซึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม ช่วยให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองได้แนวทางในการประกอบอาชีพ จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ได้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การเรียนรู้การใช้งานเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เป็นสาระหนึ่งที่จัดอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญ คือ 1) เพื่อการทำงานและเพื่อสังคม 2) เพื่อพัฒนาตนเองด้วยความรู้ผ่านเทคโนโลยีและเครื่องมือเพิ่มศักยภาพ 3) เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมของโลกผ่านทางชุมชนออนไลน์ ไปจนถึงระดับโลก และ 4) เพื่อการเรียนรู้ในหลากหลายสาขา เพื่อนำมาประยุกต์ใช้หลักวิชาข้ามสาขา สร้างองค์ความรู้ใหม่ (Panich, W., 2012: 11-14) แต่จากผลการประเมินคุณภาพทางการศึกษาของไทย จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดยศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พร รุ่งโรจน์ เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2553 พบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่ได้ค่าเฉลี่ยด้านการคิดวิเคราะห์ต่ำสุด (Thadthong, K., 2011) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ

ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในมาตรฐานที่ 4 ด้านการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองอย่างเป็นระบบ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล และมีวิสัยทัศน์ ยังอยู่ในระดับที่ต้องมีการปรับปรุงและพัฒนา เพราะผู้เรียนในยุคแห่งความรู้ จำเป็นต้องมีทักษะ และกระบวนการคิดอย่างเพียงพอ เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ และการดำรงชีวิตต่อไปในอนาคต ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องเพิ่มเทคนิคการสอน เพื่อมุ่งพัฒนาทักษะและกระบวนการคิดวิเคราะห์ซึ่งประกอบไปด้วย การสอนคิดวิเคราะห์ความสำคัญ การสอนคิดวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ และการสอนคิดวิเคราะห์หลักการ (Sinlarat, P., et al, 2015)

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต เป็นโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 4 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่ในหมู่บ้านศุภาลย์บุรี ตำบลคลองสี่ อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยมีพันธกิจของโรงเรียนข้อ (4) ระบุว่า “พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในการอ่าน เขียน คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิสัยทัศน์ ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ สามารถสร้างองค์ความรู้เพื่อบูรณาการในการพัฒนาตนเอง พัฒนางานและศึกษาต่อในสถาบันระดับอุดมศึกษา” (Wikipedia, 2013)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต เพราะรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเป็นจุดเริ่มต้นในการต่อยอดองค์ความรู้ด้านต่างๆ ของผู้เรียนทั้งด้านการแก้ปัญหา ด้านการตัดสินใจ รวมไปถึงด้านความคิดสร้างสรรค์ เพราะเยาวชนยุคใหม่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ให้แก่ผู้เรียน ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ด้านกิจกรรม

การเรียนการสอน ด้านสื่อ/แหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมิน

ขอบเขตด้านประชากร คือ ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต จำนวน 22 คน ประกอบด้วยครูผู้สอนวิชาการงานอาชีพจำนวน 13 คน และครูผู้สอนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศจำนวน 9 คน

ขอบเขตด้านระยะเวลา ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่าง เดือนมกราคม – เดือนพฤษภาคม 2559 รวมระยะเวลา 5 เดือน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. สถานศึกษา สามารถรวบรวมสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิตเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ต่อไป

2. ครูผู้สอนได้แนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติม เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ให้กับผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ต่อไป

3. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ให้กับผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ วุฒิก่อนศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ในการทำงาน เป็นแบบตรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสำรวจสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ใน 4 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของ likert (Yencham, S., 2010) แบ่งออกเป็น 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการจัดการเรียนการสอน ใน 4 ด้าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลต่อท่านผู้อำนวยการโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต

2. ติดต่อเข้าพบครูผู้สอน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 22 คน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต เพื่อส่งแบบสอบถามแล้วติดตามการตอบกลับ มีความสมบูรณ์จำนวน 22 ชุด โดยได้รับแบบสอบถามคืนกลับมาครบทั้งหมด 22 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบคำถาม แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 1 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบคำถามแล้วมาลงรหัส โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ ได้แก่ ตอนที่ 1 นำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนของผู้ตอบ ตอนที่ 2 มีข้อคำถาม

แยกเป็นรายด้าน รวมทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านครูผู้สอน 2) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ด้านสื่อ/แหล่งการเรียนรู้ และ 4) ด้านการวัดและประเมิน ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 25 ข้อ ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2.3 ข้อมูลที่เกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตอนที่ 3 เป็นการแสดงข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ รวมทั้งหมด 4 ด้าน การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยนำเสนอในรูปการเขียนบรรยายข้อมูลแบบพรรณนาความใน 4 ด้าน พร้อมข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป

พบว่าครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 22 คน ประกอบด้วย เพศชาย 6 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 และเพศหญิง 16 คน คิดเป็นร้อยละ 72.73 ซึ่งมีอายุมากที่สุดระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และมีอายุระหว่าง 20-50 ปี จำนวน 11 คนคิดเป็นร้อยละ 50.00 ด้านวุฒิการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่พบว่าครูผู้สอนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 14 คนคิด

เป็นร้อยละ 63.64 และครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 63.64 และมีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 1-10 ปี จำนวน 8 คนคิดเป็นร้อยละ 36.36

ผลการศึกษาเกี่ยวกับระดับการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ใน 4 ด้านมีดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละ ของระดับการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ในด้านครูผู้สอน

(N = 22)

รายการ	ระดับการจัดการเรียนการสอน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
ด้านครูผู้สอน					
1) ท่านมีความสามารถในการวางแผนการสอนและเตรียมการสอนล่วงหน้าเป็นอย่างดีโดยคำนึงถึงการเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับผู้เรียน	4 (18.18)	16 (72.73)	2 (9.09)	-	-
2) ท่านมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และหมั่นเพิ่มเติมความรู้ใหม่ ที่ทันสมัยเกี่ยวกับเรื่องที่สอนอยู่เสมอ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลและทักษะที่ทันสมัยสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตรประจำวันได้	8 (36.36)	12 (54.55)	2 (9.09)	-	-
3) ท่านมีความสามารถในการกระตุ้นความสนใจสร้างแรงจูงใจและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียน ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีทักษะเพิ่มเติมและได้ตรวจสอบข้อมูลด้วยตนเอง	5 (22.73)	15 (68.18)	2 (9.09)	-	-
4) ท่านคำนึงถึงการเสริมสร้างผู้เรียนให้แสวงหาข้อเท็จจริงด้วยการระบุ จำแนก แยกแยะข้อมูล ทั้งที่เป็นข้อเท็จจริงกับความคิดเห็นหรือจุดเด่นจุดด้อย สามารถสรุปหรือพิจารณาตัดสินเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นถึงผลกระทบ และวิธีแก้ปัญหา	6 (27.27)	12 (54.55)	4 (18.18)	-	-
5) ท่านมีความสามารถในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนใช้กระบวนการการประเมินหรือการจัดหมวดหมู่โดยอาศัยเกณฑ์ที่เป็นที่ยอมรับ และสามารถจัดข้อมูลให้เป็นระบบเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการประยุกต์ใช้ความคิดในระดับอื่น ๆ ต่อไป	4 (18.18)	11 (50.00)	7 (31.82)	-	-

ตารางที่ 1 (ต่อ)

(N = 22)

รายการ	ระดับการจัดการเรียนการสอน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
6) ครูผู้สอนมีความสามารถในการสื่อสาร ค้นหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงองค์ประกอบที่สำคัญและผลกระทบของสถานการณ์ เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ดี เพื่อเอื้อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ความเข้าใจที่เพียงพอไปสร้างสรรค์ผลงานของตนเองได้อย่างสมบูรณ์	7 (31.82)	13 (59.09)	2 (9.09)	-	-

จากตารางที่ 1 แสดงถึงระดับความเหมาะสมการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ในด้านที่ 1 ด้านครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่าครูผู้สอนมีความสามารถในการวางแผนการสอนล่วงหน้าสามารถถ่ายทอดความรู้ และหมั่นเพิ่มเติมความรู้ใหม่ที่สอนอยู่เสมอ สามารถกระตุ้นความสนใจ สร้างแรงจูงใจ และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้มีทักษะเพิ่มเติม และได้ไตร่ตรองข้อมูลด้วยตนเอง และมีความสามารถในการสื่อสาร เชื่อมโยงองค์ประกอบที่สำคัญ และค้นหาผลกระทบของสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี และครูผู้สอนคำนึงถึงการเสริมสร้างผู้เรียนให้แสวงหาข้อเท็จจริงด้วยการระบุ จำแนก แยกแยะข้อมูล สามารถ

สรุปหรือพิจารณาตัดสินเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และวิธีแก้ปัญหาได้ดี โดยครูผู้สอนคำนึงถึงการเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์เพื่อเอื้อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ความเข้าใจไปสร้างผลงานได้อย่างสมบูรณ์ พบว่ามีระดับการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ส่วนความสามารถในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการประเมิน หรือการจัดหมวดหมู่โดยอาศัยเกณฑ์ที่เป็นที่ยอมรับมาจัดระบบเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการนำมาประยุกต์ใช้ความคิดในระดับอื่น ๆ ต่อไปนั้นพบว่าระดับการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางและมาก

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละ ของระดับการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

(N = 22)

รายการ	ระดับการจัดการเรียนการสอน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน					
1) มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและสถานการณ์ปัจจุบัน เอื้อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในการเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์	8 (36.36)	12 (54.55)	2 (9.09)	-	-
2) มีการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน การแสวงหาข้อเท็จจริง จากการสังเกต ช่างสงสัยช่างถาม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ข้อมูลที่เพียงพอก่อนที่จะวิเคราะห์ข้อมูล	1 (4.55)	18 (81.82)	3 (13.64)	-	-
3) มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความสามารถในการระบุ จำแนกแยกแยะข้อมูลทั้งที่เป็นข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น หรือจุดเด่นจุดด้อย สามารถสรุปหรือพิจารณาตัดสินเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับรายวิชาที่สอน	2 (9.09)	17 (77.27)	3 (13.64)	-	-

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(N = 22)

รายการ	ระดับการจัดการเรียนการสอน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
4) มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการประเมิน หรือการจัดหมวดหมู่โดยอาศัยเกณฑ์ที่เป็นที่ยอมรับ และสามารถจัดข้อมูล ให้เป็นระบบเพื่อใช้เป็น พื้นฐานให้ผู้เรียนนำไป ประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานให้สอดคล้องกับความสนใจของตนเอง	4 (18.18)	13 (59.09)	5 (22.73)	-	-
5) มีการจัดกิจกรรมที่เน้นสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ให้ผู้เรียน ได้ค้นหาความสัมพันธ์ของข้อมูล เชื่อมโยงข้อมูล และหล่อหลอมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างสมเหตุสมผลก่อนที่จะตัดสินใจ	4 (18.18)	17 (77.27)	1 (4.55)	-	-
6) มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ แสดงความคิดเห็นจากการสังเกตและหาความแตกต่างทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์	13 (59.09)	7 (31.82)	2 (9.09)	-	-
7) มีการจัดกิจกรรมที่เอื้อให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดรวบยอดในการสร้างสรรค์ผลงาน	9 (40.91)	11 (50.00)	2 (9.09)	-	-

จากตารางที่ 2 แสดงระดับการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ในด้านที่ 2 คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา และสถานการณ์ปัจจุบัน มีการจัดกิจกรรมที่เน้นสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ให้ผู้เรียนได้ค้นหาความสัมพันธ์และเชื่อมโยงข้อมูลได้อย่างสมเหตุสมผล มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ และมีการจัดกิจกรรมที่เอื้อให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดรวบยอดในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ พบว่าในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน

ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ส่วนด้านการจัดกิจกรรมในการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนแสวงหาข้อเท็จจริง จากการสังเกต ช่างสงสัย ช่างถาม และการจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความสามารถในการระบุ จำแนก แยกแยะข้อมูลสามารถสรุปหรือพิจารณาตัดสินเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ รวมทั้งการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการประเมิน หรือการจัดหมวดหมู่โดยอาศัยเกณฑ์ที่เป็นที่ยอมรับ พบว่าระดับการจัดการเรียนการสอนของครูส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางและมาก

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละ ของระดับการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ในด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้

(N = 22)

รายการ	ระดับการจัดการเรียนการสอน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้					
1) มีห้องปฏิบัติการเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทันสมัย เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน และเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	9 (40.91)	4 (18.18)	7 (31.82)	2 (9.09)	-
2) มีห้องอินเทอร์เน็ตสำหรับการสืบค้นข้อมูล ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการแสวงหาข้อมูลและนำข้อมูลไปใช้ในการประเมินสถานการณ์การสรุปความอย่างเที่ยงตรง และการเข้าใจในความเป็นนามธรรม	8 (36.36)	10 (45.45)	1 (4.55)	3 (13.64)	-
3) มีการจัดทำคู่มือประกอบการเรียนและปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลาเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้ทราบถึงขั้นตอน วิธีการและแนวทางการแก้ปัญหาด้วยตนเองในอนาคต	4 (18.18)	16 (72.73)	1 (4.55)	-	1 (4.55)
4) มีการสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการสังเกตเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริง มีเทคนิคการสอนโดยยึดหลักการเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นและพัฒนาข้อวิเคราะห์	3 (13.64)	19 (86.36)	-	-	-
5) มีวิทยากรรับเชิญ ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพมาแบ่งปันประสบการณ์ เพื่อสร้างให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอด จัดลำดับความสำคัญของข้อมูลพิจารณาขีดจำกัดหรือขอบเขตของปัญหาเพื่อนำไปสู่การสังเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อต่อยอดอาชีพในอนาคต	4 (18.18)	7 (31.82)	5 (22.73)	5 (22.73)	1 (4.55)
6) มีการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อพัฒนาขั้นตอนของการลงความเห็นหรือการเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลกับผลอย่างแท้จริงส่งเสริมให้ผู้เรียนพิจารณาเลือกวิธีการที่เหมาะสมตามสภาพที่เป็นจริงประกอบกัน	2 (9.09)	7 (31.82)	9 (40.91)	2 (9.09)	2 (9.09)

จากตารางที่ 3 แสดงระดับการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ในด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่าห้องปฏิบัติการ เครื่องมือและอุปกรณ์

ต่าง ๆ ที่ทันสมัย เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน พบว่าระดับการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และมากที่สุด ส่วนการจัดให้มีห้องอินเทอร์เน็ตสำหรับการสืบค้นข้อมูล การจัดทำคู่มือ

ประกอบการเรียน และปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา และครูผู้สอนสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการสังเกตเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์พบว่าระดับการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และมากที่สุด การจัดให้มีวิทยากรรับเชิญที่ประสบความสำเร็จในอาชีพมาแบ่งปันประสบการณ์ เพื่อนำไปสู่การสังเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อต่อยอดอาชีพในอนาคต พบว่า

ระดับการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก และมากที่สุด รองลงมา มีระดับการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย และปานกลาง และในการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนพิจารณาเลือกวิธีการที่เหมาะสมตามสภาพที่เป็นจริงประกอบกันพบว่าระดับการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนส่วนใหญ่อยู่ระดับปานกลาง และมาก

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน และร้อยละ ของระดับการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ในด้านการวัดและประเมิน

(N = 22)

รายการ	ระดับการจัดการเรียนการสอน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
ด้านการวัดและประเมิน					
1) ท่านมีการกำหนดการวัดและการประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์ในการเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างชัดเจน	9 (40.91)	12 (54.55)	1 (4.55)	-	-
2) ท่านมีการวัดและประเมินผลทักษะความรู้ความเข้าใจในการจำแนกแยกแยะสาระสำคัญของเนื้อหาวิชา	9 (40.91)	13 (59.09)	-	-	-
3) ท่านมีการวัดและประเมินผลทักษะความรู้ความเข้าใจในการ เปรียบเทียบข้อมูล และเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล	5 (22.73)	15 (68.18)	2 (9.09)	-	-
4) ท่านมีการวัดและประเมินผลทักษะความรู้ความเข้าใจในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในส่วนต่างๆ ของเนื้อหา จัดลำดับเหตุการณ์เพื่อตอบสนองการคิด และเข้าใจสาระสำคัญของเนื้อหาอย่างชัดเจน	4 (18.18)	15 (68.18)	3 (13.64)	-	-
5) ท่านมีการวัดและประเมินผลโดยพิจารณาจากพฤติกรรมของผู้เรียนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถตั้งคำถามเองมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานตนเองโดยยึดหลักสากล	7 (31.82)	12 (54.55)	3 (13.64)	-	-
6) ท่านมีการวัดและประเมินผลจากการมอบหมายชิ้นงานต่าง ๆ ให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์ และตัดสินใจได้อย่างมีระบบโดยใช้ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในการตัดสินใจ ที่สำคัญคือผลได้ ผลเสีย ที่จะเกิดขึ้นจากทางเลือกนั้น	10 (45.45)	12 (54.55)	-	-	-

จากตารางที่ 4 แสดงระดับการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ในการวัดและการประเมิน ผลการวิจัยพบว่าครูผู้สอนมีการกำหนดการวัดและการประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์ มีการวัดและประเมินผลทักษะความรู้ความเข้าใจในการจำแนกแยกแยะสาระสำคัญของ

เนื้อหาวิชา มีการวัดและประเมินผลทักษะความรู้ความเข้าใจในการ เปรียบเทียบข้อมูล และเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล มีการวัดและประเมินผลทักษะความรู้ความเข้าใจในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในส่วนต่าง ๆ ของเนื้อหา จัดลำดับเหตุการณ์เพื่อตอบสนองการคิด และเข้าใจสาระสำคัญของเนื้อหาอย่างชัดเจน มีการวัดและ

ประเมินผลโดยพิจารณาจากพฤติกรรมของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถตั้งคำถามเอง มีส่วนร่วมในการประเมินผลงานตนเองโดยยึดหลักสากล และมีการวัดและประเมินผลจากการมอบหมายชิ้นงานต่าง ๆ ให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์ และตัดสินใจได้อย่างมีระบบ โดยใช้ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในการตัดสินใจ ที่สำคัญ คือผลได้ ผลเสียที่จะเกิดขึ้นจากทางเลือกนั้น เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์พบวาระด้านการจัดการ

ตารางที่ 5 สรุปผลระดับการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนทั้ง 4 ด้าน

(N = 22)

รายการ	(ร้อยละ)	ระดับการจัดการเรียนการสอนความหมาย
1) ด้านครูผู้สอน	85.71	มากและมากที่สุด
2) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	88.31	มากและมากที่สุด
3) ด้านสื่อ/แหล่งการเรียนรู้	70.45	มากและมากที่สุด
4) ด้านการวัดและประเมิน	93.18	มากและมากที่สุด

จากตารางที่ 5 แสดงการสรุปผลการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนทั้ง 4 ด้าน พบวาระด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนส่วนใหญ่มีระดับการจัดการเรียนการสอนในระดับมากและมากที่สุด

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

1. ด้านครูผู้สอน ควรจัดการเรียนการสอนในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนใช้กระบวนการ การประเมินหรือการจัดหมวดหมู่โดยอาศัยเกณฑ์ที่เป็นที่ยอมรับ และสามารถจัดข้อมูลให้เป็นระบบเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการประยุกต์ใช้ความคิดในระดับอื่น ๆ ต่อไป ซึ่งอาจพิจารณาเทคนิคการสอนที่ใช้กระบวนการพัฒนาแนวคิดมาเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำข้อมูลที่อยู่อย่างกระจัดกระจายมาจัดเป็นระบบระเบียบช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและจดจำความรู้ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ได้ดีกว่าตัวหนังสือ เช่น รูปแบบผังกราฟฟิก ซึ่งมีหลากหลายรูปแบบ สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามวัตถุประสงค์

2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการประเมิน หรือการจัดหมวดหมู่โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ และสามารถจัดข้อมูลให้เป็นระบบ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานให้ผู้เรียนนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานให้สอดคล้องกับ ความสนใจของตนเอง ซึ่งอาจจะพิจารณาแนวทางการจัดกิจกรรมในรูปแบบผังกราฟฟิกที่เน้นสร้างความคิดรวบยอดของข้อมูล แสดงการเปรียบเทียบข้อมูล ที่เป็นเหตุเป็นผลเรียงลำดับขั้นตอน และจัดหมวดหมู่ของความคิดได้ดี (Susarot, P., 2013)

3. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ควรจัดการเรียนการสอนให้มีห้องปฏิบัติการ เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทันสมัย

เรียนการสอนของครูผู้สอนส่วนใหญ่มีระดับการจัดการเรียนการสอนในระดับมากและมากที่สุด

ผลการศึกษาเกี่ยวกับระดับการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนทั้ง 4 ด้านผลการวิจัยโดยสรุปตามรายละเอียดมีดังนี้

เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน และเหมาะสมกับเนื้อหา ควรจัดให้มีวิทยากรรับเชิญที่ประสบความสำเร็จในอาชีพมาแบ่งปันประสบการณ์ ควรจัดกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อพัฒนาขั้นตอนของการลงความเห็น หรือการเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างเหตุกับผลอย่างแท้จริง ส่งเสริมให้ผู้เรียนพิจารณาเลือกวิธีการที่เหมาะสม

4. ด้านการวัดและการประเมิน ควรจัดให้มีการวัดและประเมินผลทักษะความรู้ความเข้าใจในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในส่วนต่าง ๆ ของเนื้อหา จัดลำดับ เหตุการณ์ เพื่อตอบสนองการคิด และเข้าใจสาระ และควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถตั้งคำถามเอง มีส่วนร่วมในการประเมินผลงานตนเองโดยยึดหลักสากล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในอนาคต

1) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต

2) ควรมีการประเมินสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต

3) ควรมีการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ในเขตจังหวัดปทุมธานี ร่วมกับการสังเกตสภาพการเรียนการสอนจริง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

References

- Ministry of Education. (2008). *Core Curriculum for Basic Education Act 2551 (2008)*. Retrived from www.education_core2551.pd. [in Thai].
- Ministry of Education. (2010). *National Education Act B.E. 2542 (1999), and Amendments (No. 2) Act 2545 (2002) and (No. 3) Act 2553 (2010)*. Bangkok: Misnesty of Education. [in Thai].
- Phanich, W. (2012). *Way of learning for students in the 21st century*. Bangkok: Tathata Publication. [in Thai].
- Susaorat, P. (2013). *Development ideas*. Bangkok: 9119 Technique Printing. [in Thai]
- Sinlarat, P. et al. (2015). *Pragmatic thinking*. Bangkok: Chulalongkorn University. [in Thai].
- Thadthong, K. (2011). *Teaching Ideas*. Bangkok: Chulalongkorn University. [in Thai].
- Wikipedia. (2013). *Information Suankularb Wittayalai Rangsit School*. Retrived from: www.th.wikipedia.org/wiki. [in Thai].
- Yencham, S. (2010). *The Opinions of Students toward Learning and Teaching Basic Business Subjects of the Fourth Level at Thammasart Klonglung Wittayakom School, Pathumthani Education Service Area 1, Ministry of Education*. Faculty of Education, Bangkok: Kasetsart University. [in Thai].